

Civielrecht

Procedures duren veel te lang voor slachtoffers, waardoor de toegang tot het recht te sterk wordt beperkt

Slachtoffers worden nog steeds veel te gemakkelijk 'dubbel slachtoffer' door de zeer zwakke wettelijke positie en het ongelimiteerd rekken door verzekeringsmaatschappijen.

De wetgever gaat er volkomen ten onrechte vanuit dat het slachtoffer geen enkel lichamelijk en psychisch letsel heeft opgelopen bij de aanrijding en 'dus' alle aandacht en energie kan geven aan de afwikkeling, daarbij geen enkele financiële belemmering heeft en alle tijd van de wereld. Op basis daarvan wordt 'gelijkheid van partijen' aangenomen.

Door de ellenlange procedures en de zeer beperkte mogelijkheden om de schuldvraag te onderbouwen ('geen getuigen, geen bewijs') wordt de helft (sic!) van de kosten van de verkeersonveiligheid op slachtoffers afgewenteld. Onbegrijpelijk en stuitend.

Helaas is er nog geen enkele verbetering te bespeuren in de stroperige civiele afwikkeling van aanrijdingen. Het blijft een zeer langdurige en voor slachtoffers zeer stressvolle procedure, waarbij succes niet bij voorbaat is gegarandeerd. Want het is voor verzekeringsmaatschappijen erg eenvoudig om de aansprakelijkheid te ontkennen en dan moet het slachtoffer (als juridisch de 'sterke partij', sic!) maar aantonen dat de tegenpartij wel aansprakelijk is. Een civiele procedure over de aansprakelijkheid alleen al kost gauw een paar jaar. Jaren waarin het slachtoffer zonder inkomsten kan zitten en waarvoor alle financiële risico's bij het slachtoffer liggen. Onze kritiek van vorig jaar blijft -helaas- nog recht overeind staan en van de politiek is er nog geen enkel initiatief te bespeuren om de wettelijke positie van slachtoffers te verbeteren.

Gelijk hebben in Nederland betekent niet automatisch ook gelijk krijgen. En dat is zeker bij aanrijdingen een groot probleem voor slachtoffers, want de wetgever ziet het slachtoffer nog steeds als de 'sterke partij' en benadert verschillen van mening op dezelfde wijze als de ruzie over de boom in de achtertuin. Alsof het slachtoffer geen enkel letsel heeft opgelopen bij de aanrijding (en zeker geen hersenletsel!) en alle aandacht kan geven aan de afwikkeling van de aanrijding en geen prioriteit hoeft te geven aan het lichamelijke en psychische herstel. Verder is er volgens de wetgever sprake van 'gelijkheid van partijen', waarbij het slachtoffer moet vechten tegen verzekeringsmaatschappijen met hele diepe zakken en alle tijd van de wereld, maar vooralsnog zelf alle financiële risico's moet dragen. Daardoor krijgt, op basis van de huidige wetgeving, het slachtoffer alle bewijslast toebedeeld en zal er een grote ongelijkheid blijven bestaan tussen de twee partijen, ten nadele van het slachtoffer.

We hebben dit ieder jaar weer aan de orde gesteld en tevens de nodige voorstellen ter verbetering in het 'Zwartboek' en de jaarlijkse Appendices naar voren gebracht, maar tot enig resultaat heeft dit helaas nog steeds niet geleid. Evenmin is er enige verbetering te bespeuren in het versnellen van de procedures in een Civiele Rechtszaak, het is nog steeds een jarenlange martelgang voor slachtoffers. Kortom, slachtoffers worden nog steeds in veel (on)gevallen vaak 'dubbel slachtoffer' van wat hen is aangedaan! De klachten hierover blijven dan ook maar aanhouden. Het civielrecht moet daarom hoognodig op de schop. Want de huidige praktijk is een fatsoenlijk land als Nederland onwaardig!

De wetgeving in dezen kan als ronduit slachtoffervijandig worden gekenschetst en dit wordt verder geïllustreerd door het volkomen ontbreken van wettelijke termijnen waarin bepaalde fasen dienen te zijn afgewikkeld, waardoor procedures 'ad infinitum' kunnen worden gerekend om het slachtoffer murw te beuken. De rechterlijke macht draagt hier ook aan bij omdat het jaren kan duren alvorens er een uitspraak in eerste lezing alleen al over de aansprakelijkheid is, te lang voor veel slachtoffers om vol te houden, zeker als het slachtoffer inkomensderving heeft ten gevolge van de aanrijding. De positie van slachtoffer wordt verder verzwakt doordat in de praktijk alleen getuigen als 'bewijs' worden geaccepteerd, technisch bewijs wordt niet begrepen en daarom vrijwel nooit als zodanig geaccepteerd. En dat terwijl

technisch bewijs veel betrouwbaarder is dan getuigenverklaringen. Dus als je wordt aange-
reden op een stille weg en niemand de aanrijding zelf heeft gezien ('klapgetuigen' tellen niet!)
sta je als slachtoffer al gauw met lege handen en ben je formeel niet eens verkeersslacht-
offer! Maar wel keurig volgens de regels van het Nederlandse 'recht'. Het is noodzakelijk
dat er een goed Proces Verbaal (PV) wordt opgesteld, maar zolang de bewijslast bij het
slachtoffer blijft liggen en de 'Event Data Recorder' vrijwel nooit wordt uitgelezen, kun je
als slachtoffer gemakkelijk worden geruïneerd. Zeker als de veroorzaker ook nog eens is
doorgereden, iets dat de laatste jaren steeds vaker voorkomt (nu zo'n vier maal per dag!).
Doorrijden na een aanrijding is tenslotte de perfecte manier om 'onder invloed' (alcohol en/
of drugs) op het moment van de aanrijding te verdonkeremanen. Wij begrijpen de uitermate
coulante houding t.o.v. de veroorzaker dan ook in het geheel niet, want ook dit werkt weer
sterk in het nadeel van het slachtoffer. Zie ook het hoofdstuk '*Strafrecht*' hiervoor.

Wij zijn van mening dat de wetgeving en de procedures veel meer gericht zouden moeten
zijn op het belang van het slachtoffer en niet, zoals gebruikelijk, de veroorzaker de hand
boven het hoofd te houden. De huidige situatie kan worden verbeterd door de volgende
wijzigingen:

- De verklaringen, die de betrokkenen direct na de aanrijding afleggen, dienen te worden
'bevroren'. Te vaak worden de verklaringen over de toedracht in een later stadium
(veelal na ruggenspraak met de verzekering) aangepast om alsnog onder de aanspra-
kelijkheid uit te komen.
- De 'Event Data Recorder' (EDR) dient altijd te worden uitgelezen omdat deze objectieve
informatie bevat rond de aanrijding en daarmee liegen over de toedracht onaantrekke-
lijk maakt.
- Aantijgingen jegens de gedragingen van het slachtoffer bij de aanrijding (bijv. dat deze
veel te hard gereden zou hebben) dienen onderbouwd te worden en anders slechts als
een 'niet objectieve mening' terzijde te worden geschoven.
- Het verzinnen van andere 'oorzaken' voor (blijvende) klachten van het slachtoffer
dienen onderbouwd te worden, anders als 'niet ter zake dienende' terzijde te worden
geschoven.
- Er moeten wettelijke termijnen komen waarin bepaalde fasen van de afwikkeling dienen
te zijn afgewikkeld, inclusief sancties als hieraan niet wordt voldaan. De 'Gedragscode
Behandeling Letselschade' is nu weliswaar in een wet verankerd, maar de termijnen die
daarin worden genoemd kunnen op geen enkele wijze kunnen worden afgedwongen en
op overschrijding ervan zijn geen sancties gezet. Dus heeft de wetgever het slachtoffer
geen enkel machtsmiddel gegeven jegens de verzekeraar van de veroorzaker. En het
slachtoffer heeft de verzekeraar van de veroorzaker niet zelf uitgekozen. Gelijkheid van
partijen??????

Het slachtoffer moet maar eens vaker het voordeel van de twijfel krijgen en niet altijd en
alleen het nadeel van de twijfel en er de wettelijke termijnen voor het doorlopen van de
verschillende stadia dienen met sancties te worden afgedwongen.

In de huidige situatie is de toegang tot het recht voor veel slachtoffers praktisch onmogelijk.

De toegang tot het
recht is voor veel
slachtoffers illusoir om
dat procedures veel te
lang duren en er in het
geheel GEEN sprake
is van 'gelijkheid van
partijen'.

Het gevolg is dan ook dat de helft (!) van de kosten van de verkeersonveiligheid door de
slachtoffers gedragen moet worden. Wij vinden dit een volstrekt onacceptabele situatie
waar zo snel mogelijk verbetering in moet komen. De wetgever moet weg van het idee dat
het beter is als 100 slachtoffers ten onrechte met lege handen worden weggestuurd dan dat
er eentje ten onrechte geld van de verzekering ontvangt. De rechterlijke macht moet veel
meer oog krijgen voor de situatie van slachtoffers en ervoor zorgen dat het recht toegan-
kelijk wordt voor iedereen en dat de afwikkeling binnen een redelijke termijn gedaan wordt
(het slachtoffer wil verder met zijn leven en niet eindeloos de ellende van afwikkelingen
blijven ervaren). Procedures die soms tientallen jaren duren zijn te idioot voor woorden, een
slachtoffer heeft niet het eeuwige leven! Zorgvuldigheid klinkt prachtig, maar dient ook t.a.v.
het slachtoffer in acht te worden genomen!

De hele procedure
voor de afwikkeling
dient hoognodig op
de schop te worden
genomen, waarbij het
slachtoffer centraal
staat en niet alle nadeel
van de twijfel krijgt.
Veel te vaak wordt er
door veroorzakers en
verzekeringen in de
loop van de afwikkeling
allertei 'nieuwe'
verklaringen geopperd
om twijfel te zaaien,
het slachtoffer moet bij
zijn eerste verklaring
blijven. Dat dit kan en
mag is op z'n minst
onfatsoenlijk.